

Motion till riksdagen 2010/11:Fi16

av **Mikael Jansson och Johnny Skalin (SD)**
med anledning av prop. 2010/11:150

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en försvarsindustristrategi (DIS) ska upprättas där vi tydligt definierar våra säkerhetspolitiska intressen kopplade till särskilda kompetenser i fråga om tillverkning av eller handel med försvarsmateriel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en svensk myndighet som upphandlar försvarsmateriel ska använda undantagsregeln i 346 § i EUF-fördraget på liknande sätt som andra medlemsländer som har viktig försvarsindustri.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att försörjningstryggheten ska genomsyra försvarsmaterieförsörjningen av vår försvarsmakt.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Försvarets materielverk ska få egen möjlighet att besluta om upphandling upp till ett belopp på 30 miljoner kronor, att Försvarets materielverk ska få egen möjlighet att besluta om upphandling upp till ett belopp på 30 miljoner kronor och att Försvarets radioanstalt ska få egen möjlighet att besluta om upphandling upp till ett belopp på 10 miljoner kronor.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska återta kravet på offset (motköp) i syfte att gynna svenska SME-företag.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att svenska myndigheter bör tilldela underleverantörer en god andel av kontraktet i syfte att ekonomiskt gynna viktiga innovationsföretag enligt rätten att göra så i artikel 21 punkt 4 i försvarsupphandlingsdirektivet.

Fel! Okänt namn på

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upphandlingsskadeavgiften ska kunna uppgå till 5 % av kontraktsvärdet med ett takbelopp på 15 miljoner kronor.

Nationell säkerhet och försvarsmaterieförsörjning

Medlemsländernas säkerhet är deras nationella ansvar. EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik är ett mellanstatligt område, däremot har i praktiken försvarsmaterieförsörjning kommit att få ett överstatligt inslag genom direktivet 2009/81/EG. Den nationella myndigheten kan hävda särskilda säkerhetspolitiska skäl till riktad upphandling genom undantagsreglerna i § 346 i EUF-fördraget, men detta kan prövas i domstol och skadestånd kan bli följden. Kommissionen vill minska möjligheten till undantag. Ett exempel på detta är tolkningsmeddelandet KOM(2006) 779. Medlemsländer som Storbritannien och Frankrike å andra sidan har för avsikt att använda § 346 i stor utsträckning. I det syftet har de två länderna ingått ett djupt samarbete på försvarsmaterielområdet där de kommer att försvara sina riktade upphandlingar. Sverige har inte ens vidtagit den viktiga åtgärden att upprätta en försvarsindustristrategi (DIS) som kan motivera att vi använder § 346.

Svensk försvarsmaterielindustri

Sverige har av tradition en stark försvarsindustri som stammar från de dagar då vi hade ett invasionsförsvar med strävan efter egen säker materieförsörjning. I dag är vår egen försvarsmakt en liten beställare och kan alltmer sällan sätta normen för produktionen hos vår egen försvarsindustri.

Svenska försvarsföretag kan ha mycket att vinna på att det råder öppen upphandling hos alla medlemsländer. Svåra problem kan dock drabba vår industri om svensk upphandlande myndighet oftast använder öppen upphandling och andra medlemsländer oftast riktad upphandling. Det kan ta år innan tydliga prejudikat växer fram och en lika marknad kan bli verklighet.

Försvarsindustrin rymmer alltmer högteknologi och det har blivit allt svårare att försörja försvarsindustrin med tekniker och forskning av tillräcklig standard. En följd av detta är att försvarsindustrin har blivit mer multinationell. Det är till del en nödvändig utveckling, men det är ett svenskt intresse att verka för att detta skeende inte drabbar vår försörjningsberedskap.

Möjligheterna för upphandlande myndigheter att själva hantera mindre beställningar utan regeringens beslut bör öka genom att takbeloppen för detta höjs.

Underentreprenad

SME-företagen i Sverige står för en mycket hög andel av innovationskraften inom försvarsindustrin men får mycket dåligt betalt. Försvarsupp-handlingsdirektivet stadgar att upphandlande myndighet får begära att en viss del av ett kontrakt, upp till 30 %, ska tillfalla underleverantörer. Svenska myndigheter bör tilldela underleverantörer en god andel av kontrakten i syfte att ekonomiskt gynna viktiga innovationsföretag.

Sverige och Österrike har slopat kravet på offset (motköp) medan de flesta andra länder inte har gjort det. Det får till följd utländska SME-företag får lämna anbud som underleverantörer i Sverige medan våra SME-företag inte får tillgång till utländska marknader i samma grad. Sverige bör återinföra kravet på offset.

Risken med öppen upphandling för underleverantörer är också att det för-dyrar och kostar tid för underleverantörerna.

Upphandlingsskadestånd

För att inte skadeavgiften ska bli för kännbar för medelstora företag bör delen som bygger på procent av kontraktet minska i jämförelse med regeringens förslag och som kompensation för detta kan takbeloppet höjas.

Stockholm den 14 juni 2011

Mikael Jansson (SD)

Johnny Skalin (SD)